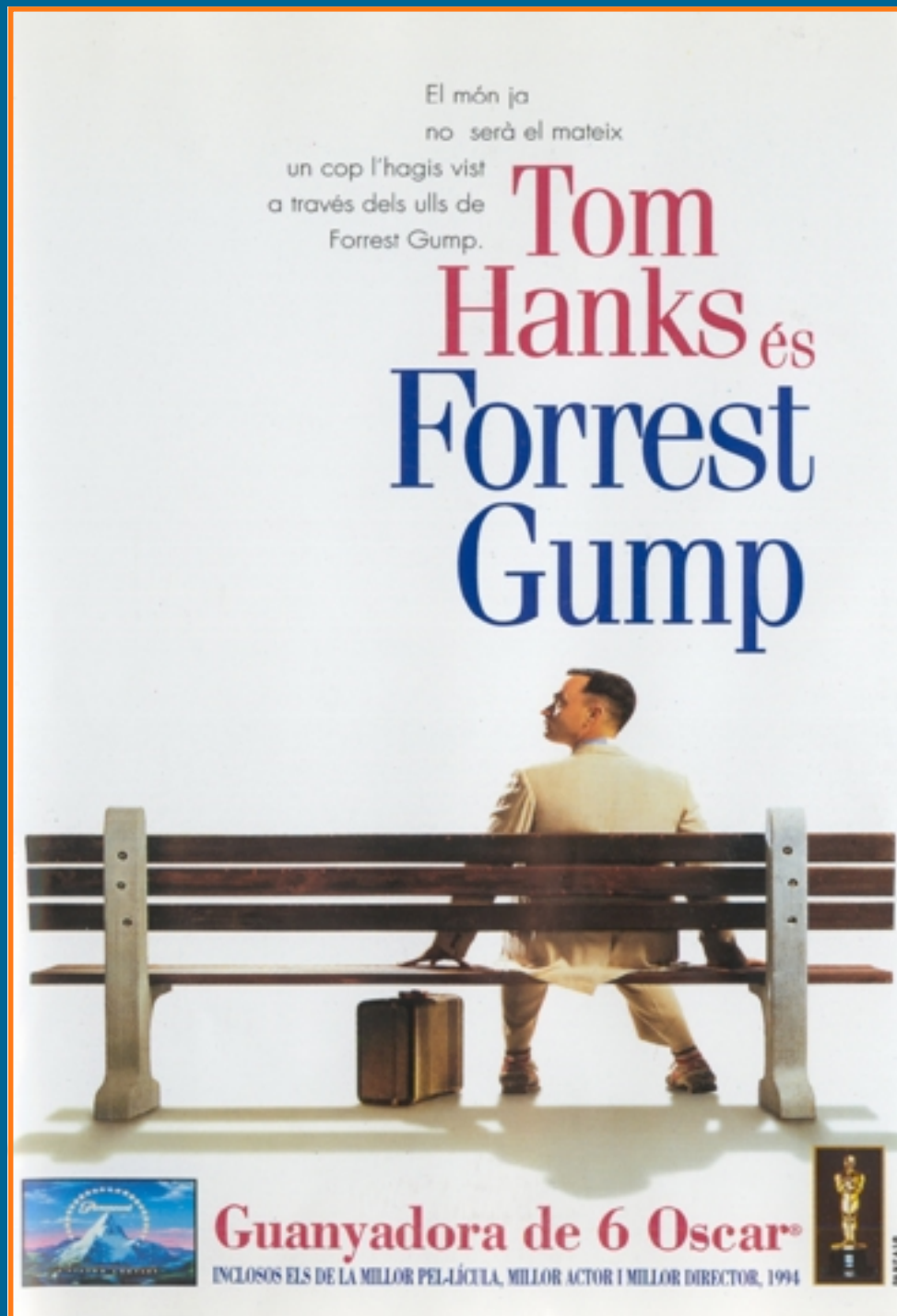

FORREST GUMP

Guia didàctica

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

FITXA TÈCNICA

Títol original: Forrest Gump
Nacionalitat: Nord-americana
Director: Robert Zemeckis

Producció: Paramount Pictures
Durada: 137 minuts

A QUI ES POT ADREÇAR

ESO, postobligatòria, universitat.

SINOPSI ARGUMENTAL

Forrest Gump té un coeficient d'intel·ligència inferior al normal. En un recorregut que va de la infància a la maduresa es veu involucrat en els principals esdeveniments i fenòmens socials produïts als Estats Units de Nord-amèrica: aparició del rock, segregació racial, Vietnam, assassinat de John F. Kennedy, moviment hippy, aparició de la sida... La seva innocència i simplicitat estableixen un punt de contrast amb les situacions en què es veu involucrat. Forrest Gump és fidel als seus amics i té un únic i gran amor.

TEMES QUE PLANTEJA LA PEL·LÍCULA

En el període en què se situa la pel·lícula, el somni americà és desmitificat i el ciutadà mig perd la seva innocència: la lluita de Luther King demostra que els negres no participen de les mateixes oportunitats que els blancs; el moviment hippy qüestiona els valors i el model de societat existents; la guerra del Vietnam desvetlla els horrors d'una guerra imperialista; els nous models musicals estableixen una llibertat d'expressió desconeguda fins el moment; la vestimenta es transforma en una manifestació de la personalitat convertint-se en una opció diversificada i creativa... Globalment ens trobem davant d'una autèntica revolució dels costums i un qüestionament de l'ordre polític i legal existents.

Pel que fa als valors, Forrest Gump és un compendi dels punts de vista conservadors o purament reaccionaris sobre els fenòmens descrits, a tal d'exemple:

- Elvis balla con si portés ferros a les cames.
- El pacifisme i l'antiracisme són moviments de personatges grotescos i manipulats.
- El radicalisme és una moda de frívols malcarats inseqüents.
- Els somnis i les il·lusions de la Jenny, l'amor de Forrest, es presenten patètics i ridículs.
- La Jenny acabarà morint pels seus pecats en la més reaccionària i cruel tradició moral.
- John Lenon és un excèntric capriciós i sense arguments, etc.

En resum, s'oculta la resistència que van trobar les lluites contra el cinisme i la hipocresia social i es trivialitza el seu significat. L'humorisme del film oculta que Forrest Gump s'inscriu dins de la més rància tradició sensiblera. La proposta conté un xantatge emocional a l'espectador. Es pretén que en sentir compassió pel protagonista ens posem ideològicament al seu costat.

Cal considerar, també, que la recerca personal de la Jenny, la seva experiència i viatges no li aporten res, fins i tot els companys que busca són impresentables. En lloc de madurar es manté en un estat d'inconsciència fins a la particular versió de happy end amb què clou la història.

El personatge

El personatge reivindica que una visió simple de la vida és millor que la complexitat i la intel·ligència. Reafirma, també, que hi ha valors fixos i eterns que, naturalment, són conservadors.

La comicitat de la pel·lícula neix de la no interacció del protagonista amb el context en què es mou a la manera de Buster Keaton. Forest fa la seva enmig de circumstàncies que se li van presentant i de les quals no arriba a ser conscient.

Recursos expressius

Com a recursos expressius es pot destacar el simbolisme de la ploma que cau sobre el protagonista a l'inici de la història i que el dota d'una aura angelical.

En un altre moment de la pel·lícula el protagonista inicia una llarga cursa sense sentit que ridiculitza qualsevol tipus de messianisme i recerca personal. De manera simbòlica rebla el clau del gran missatge de la pel·lícula: no hi ha res a descobrir ni a canviar.

La utilització d'imatges d'arxiu per inserir-hi el protagonista de la pel·lícula reforça el seu paper de recull documental. El realisme es veu potenciat en presentar alguns fragments com si fossin emissions de TV. Aquests trucatges tenen, ensems, un caràcter còmic i trivialitzador de les situacions.

També es pot valorar, com a encert narratiu, la paròdia del messianisme sense contingut que comença a córrer sense sentit per expressar la inutilitat de la recerca d'alguna cosa nova. És una excel·lent autodefinició d'un viatge no iniciàtic sinó circular on no s'aprèn res i es torna al mateix punt de partida.

OBJECTIUS FORMATIUS QUE ES PODEN ASSOLIR AMB EL TREBALL SOBRE LA PEL·LÍCULA

- Reflexionar sobre els canvis socials als Estats Units en el període que comprèn la pel·lícula.
- Analitzar la valoració implícita o explícita que se'n fa.
- Relacionar els canvis dels costums als EUA amb el seu impacte en les societats occidentals.
- Valorar el paper de la TV en la globalització de la cultura i com a unificadora de les experiències i de la memòria col·lectiva.
- Estudiar el cinema com a forma de reflexió sobre la societat.
- Debatre sobre el contrast entre la narració «objectiva» d'uns fets i la transmissió de judicis, idees i valors.
- Comparar la visió que s'ofereix a la pel·lícula sobre fets i personatges amb altres fonts cinematogràfiques, escrites o videogràfiques (Hair, Las uvas de la ira, Malcom X, John FK...)
- Analitzar els recursos humorístics utilitzats.
- Analitzar el codi gestual utilitzat per donar credibilitat al personatge.
- Valorar les tècniques de manipulació de les imatges per crear nous continguts diferents dels originaris.

CONTINGUTS QUE ES PODEN TREBALLAR I RELACIÓ AMB LES ÀREES

La cinta permet treballar:

- Els moviments contestataris als EUA.
- El desenvolupament del pacifisme.
- El feminisme.
- El moviment hippy.
- La lluita per la igualtat de drets.
- L'aparició de les drogues.
- Les modes.

- L'aparició de la cultura juvenil.
- Els antiherois en el cinema i la literatura.
- Les claus de la comicitat.
- Els canvis socials en els països occidentals entre 1950 i 1980.
- L'amor idealitzat.
- Els valors ideològics dels productes culturals.

CONCEPTES QUE ES PODEN APROFUNDIR A PARTIR DEL VISIONAT DE LA PEL·LÍCULA.

- Els tòpics d'un únic amor per a tota la vida i el casament com a final feliç.
- La compassió com a justificació d'actituds i comportaments.
- La ridiculització i la caricatura com a substituïts de la crítica racional i la reflexió.
- El tòpic que afirma que el que és senzill és més cert que el que és complex.
- El subjectivisme i la manipulació que suposa expressar un únic punt de vista i no desenvolupar-ne d'altres.

ACTIVITATS I METODOLOGIA

1. Treball inicial

Recollir informació sobre els fets polítics i socials que surten a la pel·lícula.

Documentar-se sobre el director de la pel·lícula i detalls de producció.

Recollir informació sobre les tècniques de manipulació de la imatge emprades.

Analitzar diversos personatges còmics de la història del cinema i analitzar els seus recursos gestuals i les situacions en què es troben.

Analitzar la valoració implícita o explícita que se'n fa.

2. Després de veure la pel·lícula

Confrontar la informació recollida sobre fenòmens socials i la forma en què es presenten en la pel·lícula.

Discutir sobre els valors que mouen cada personatge.

Analitzar en què s'equivoquen i en què l'encerten cadascun dels personatges i per què.

Discutir en quina forma la societat necessita explicar-se el que li ha passat.

Analitzar si hi ha una forma única d'interpretar objectivament els fenòmens socials i polítics.

Valorar fins a quin punt vivim en una societat global que tendeix a una única cultura.

Sospesar fins a quin punt la indústria cultural defensa valors.

Comparar els personatges còmics creats per al cinema quant als valors que representen i que orienten els seus actes.

Analitzar el paper dels Oscar en la promoció d'un cinema determinat i d'uns valors concrets.

Analitzar la funció dels finals feliços com a sentència final i el seu paper d'aval dels valors de Forrest Gump.

Ramon Sala